

Bakos István

## Búcsú a Magyar Élettől – búcsúzás Csapó Endrétől

*„Elmegyek, elmegyek messzi földre,  
nem leszek senkinek a terhére,  
nem írok levelet/ és nem is üzenek,  
lesz még tavasz, lesz még nyár,  
de én nem leszek...”*

(Mezőségi halottkísérő)

2018 karácsonyán „Ausztrália egyetlen magyar hetilapjától” e mottóval búcsúztam. Éppen fél év múltán e szívhez szóló népdalt dúdolva, magányosan köszöntem el főszerkesztőjétől is... Az *Aracs* új, nyári számában, *Európa Trianonja* című írását olvasva; kedden hívtam telefonon, hogy gratuláljak. Fia, Mick vette föl a kagylót: *Apa tegnap meghalt...* Lélekben hozzá siettem: fölidéztem ritka találkozásainkkal, tartalmas levélváltásainkkal, szellemi kapcsolatainkkal teli négy évtizedet, amit együtt éltünk meg. Égi ajándék volt távoli figyelme, barátsága, amit jórészt az *Ausztráliai Magyar Élet* révén kaptam-kaptunk tőle „magyar” munkánk során.

Sisa István *Örtállás Nyugaton* című könyvében (2004) a magyar diaszpóra nagy alakjai között szerepel Csapó Endre, akinek *Életutam* című vallomását közölte. Ő Budapest védelmében, hadapród-örmmesterként, hadifogságba került... *„Trianon gyermekeként megfogadtam, ha innen kikerülök, mindent megteszek, hogy a Nyugatot tudomására hozzam az igazságot. Mások is úgy vélték nagyon sokáig, hogy a Nyugatot fel kell világosítani. Végül nyugaton rájöttem arra, hogy minket kell felvilágosítani. Ennek érdekében minden tőlem telhetőt megtettem életem további szakaszában.”* Sorsfordító fogadalom! Csapó Bandi megcselekedte, amit megígért: Ausztráliából a nemzet egészét tudósította; a Haza szívdobbanására figyelt: rendületlenül.

Deák Ernő jóvoltából a *Bécsi Naplóban* köszönthettem „a magyar diaszpóra Pátriárkáját”: *„Csapó Endre, az Ausztráliai Magyar Élet főszerkesztője 2011. november 11-én töltötte be a 90. évét. Hetvenhárom éve az ötödik kontinensen él, mégis a nemzethűség példája, a magyar érdekek és a magyar nyelvű hiteles hírlapírás elszánt védelmezője maradt a tengeren túl is. Profétikus, igazságkereső és valóságigénnyel elemző írásai magukkal ragadják az olvasót...”* A *Magyar Élet* hetilap és főszerkesztője példás helytállásáért, nemzetszolgálatáért egy évtizede

páros Magyar Örökség-díj kitüntető elismerést kapott. Megtiszteltetés volt számomra a méltatás, amelyből egy bekezdést idézek emlékeztetőül: *„A Magyar Élet és főszerkesztője Csapó Endre cselekvő létével, hetente megjelenő nivós lap-számaival, írásaival fontos nemzetmegtartó szerepet vállalt a diaszpórában. Erről mindenki meggyőződhet, aki rendszeres olvasója a Magyar Életnek, vagy megismerkedik a főszerkesztő „Ilyen a világ” című, 1961 óta hetente írott vezércikkei válogatását tartalmazó, eddig megjelent köteteivel... Mindazok, akik olvasták, tanúsíthatják, hogy a főszerkesztő – aki 1948-1991 között nem járt szülőhazájában – jobban érzékeli és elemzi helyzetünket, mint itthoni kollégáinak zöme. Azért mert hű maradt önmagához, vállalt küldetéséhez, nemzetéhez. Nemcsak írásai-ban, életében is.”* A Teleki Pál Érdeméremmel 2006-ban kitüntetett Csapó Endre – az ausztráliai Szent Korona Társaság egyik alapítója, vezetője; az „Egy a nemzet” szellemi mozgalom elindítója – , az ötödik kontinensen igen népszerű. Őszinte, mértéktartó, humánus gondolkodású és szerény közéleti ember volt. Nélküle és lapja nélkül nem találnánk igazi önmagunkra, nemzetünkre, s nem lenne olyan jó minőségű a sokfelől rekrutálódott, sokszínű ausztráliai magyar diaszpóra sem, mint amilyenek alkalmunk volt megismerni és több ízben méltatni. „Az elmúlt évtizedben zajlott sorsfordító események közepette Csapó Endre és lapja a *Magyar Élet* hűségese helytállásával igazolta, hogy méltán kapott helyet a Magyar Szellem Láthatatlan Múzeumá-ban. Az 1978-ban – éppen 40. éve egyesült; két régebbi lapból – újjászületett *Magyar Élet* főszerkesztőjének fogadalmából idézek: *„Állampolgári hűségünk Ausztráliához köt, de szellemi hűségünk a magyar népé, amely ezer esztendőn keresztül építette, csiszolta azt a sajátos ízű, színű műveltséget, ami különös szép nyelvünkön oly egyénien fejeződik ki. Hűségünk nem pártoké, vagy csoportoké... Mennyezetünk az a magyar égbolt, amely mindazokat betakarja, akiknek szívét-lelkét még melegíti a magyar érzés. Újságunk ehhez kíván lenni szellemi fűtőanyag. Hűségesek kívánunk lenni a magyar égbolt világló csillagaihoz is, szellemi életünk, irodalmunk nagyságaihoz.”* (Bemutakozás, 1978).

Csapó Endre (Répcelak, 1921. november 11. – Sydney, Ausztrália, 2019. június 24.) a nemzet újságírója, a magyar diaszpóra örlelke; 98 évet élt. Áldott legyen az emléke! Isten nyugosztalja!

*(Elhangzott Budapesten, 2019. július 4-én)*